

[Aksel Møller.]

deres Synder over deres Hoveder, forvirrede, korrumpere, medtagne, men dog ikke døde. Den eneste forsvarlige Krig er en Forsvarskrig. Og en Forsvarskrig er efter Navn og Begreb en Krig, hvorfra en Mand vender tilbage, forslaaet og blødende og ude af Stand til at prale af andet end, at han ikke er død!

Saa vidt Chesterton. Ja, vi kom levende, om end noget forvirrede og medtagne fra denne Forsvarskrig. Der er sandelig ikke noget mærkeligt i, om vi har begaaet Fejl og endnu et Stykke Tid kommer til at begaa flere. Forvirringen er jo ikke blot et nationalt Problem, men i høj Grad ogsaa et internationalt. Efterhaanden som vi bliver os vore Fejl bevidst, indtræder Pligten til at rette dem. Jeg tror, vi maa erkende, at vi for Tiden begaar f. Eks. den Fejl at tale for meget om de stakkels Landssvigere og deres Resocialisering. Vi tænker snarere for lidt paa Resocialiseringen af de Mennesker, der som Kombattanter mistede ikke blot nogle Arbejdsaar, men mere. De Drab, som Frihedsbevægelsen med Krigens Nødvendighed lod foretage, er utvivlsomt blevet udført med megen Samvittighedskval af dem, som brugte Vaaben. Vi skylder disse unge at lade være med at vække Samvittighedens Pine ved at gøre den gjorte Gerning til Genstand for ny Vurdering. Vi skylder dem at forskaane dem for den Rædsel, som i et Fredens Folk altid hviler over dem, som tog en andens Liv. Vi forstaar ikke i mit Parti, at den højtærede Minister for særlige Anliggender har ladet sig drive af det andet høje Ting til at sætte disse Mænds Jeg paa Spil. Men naturligvis behøver vi ikke at skamme os, fordi der er noget at rette ved Udrensningen. Det er klart, at naar man ikke kan straffe lige haardt, maa man prøve paa at straffe lige mildt. Naar Professor Gudmund Hatt, som forjættede om det germanske Storrum, faar Lov til at beholde sin Pension, er det svært at udelukke den Ungdom, som hans Profetier lokkede ud i dette Storrum til Krigstjeneste, fra at faa Adgang til det daglige Brød. Men jeg tror nu, hvis jeg maa sige det i en indskudt Bemærkning, at det utvivlsomt vilde gavne Løsningen af Resocialiseringsopgaven for vore Kombattanter, om den højtærede Minister for særlige Anliggender vilde drage Omsorg for, at Erstatningsraadets Erstatninger blev tilmaalt med en mindre karrig Skæppe, end det sker for Tiden. Naa, nu ligger, heldigvis da, snart hele Udrensningsproblemet bag os — tilbage bliver da staaende som en osende Tanne en Bitterhed, og den vil desværre blive næret

baade af dem, der fandt, at Lovene gjorde Uret ved Strenghed, og dem, der fandt, at de var for milde. Man skal efter min Opfattelse ikke undervurdere, hvad en saadan Bitterhed kan komme til at afleje dybt i en Folkesjæl; alt skal betales, og i det lange Løb slipper man ikke paa den Slags Omraader med halv Pris.

Det er min bestemte Tro, at et Folks Historie ikke blot former sig af, hvad det gør, men ogsaa af, hvad det forsømmer at gøre. Ikke mindst derfor er den Diskussion, som staaar om det sydslesvigske Spørgsmaal mere end i een Henseende saa betydningsfuld for det danske Folk. Det er kun naturligt, at de seneste Begivenheder i Sydslesvig har rejst Spørgsmaalet om vor Politiks Tilstrækkelighed. De store danske Resultater ved Valget den 20. April og den 18. Maj tør vel ingen kalde for et endeligt Udtryk for Sydslesvigernes bestandige Vilje og Sindelag, men man kan dog i Sandhed sige, at de ikke har gjort Troen paa en Orientering mod Nord mindre, og de har ikke taget Spørgsmaalet af Dagsordenen for os, men tværtimod befæstet det dér. Ingen af os bør forveksle Forhaabninger med Realiteter; men Haabet maa have sin Chance for at vise, om det naar ind i Virkeligheden. Derfor satte Det konservative Folkeparti allerede den 30. August 1945 i sin Udtalelse fra Landsraadsrådet sit Maal klart. I denne Udtalelse anvistes for første Gang paa officiel Vis Maalet: en Folkeafstemning ad Aare. Min Gruppes Formand, mit Partis Ordfører i det sydslesvigske Spørgsmaal, det ærede Medlem Hr. Ole Bjørn Kraft, har givet Udtryk for vort Standpunkt i denne Sag. Tilbage for mig bliver kun en enkelt aktuel Tilføjelse om den Politik, som vi maa føre, medens vi venter paa Svaret fra de Store.

Det lykkedes jo desværre ikke — i den Henseende deler jeg ganske det ærede Medlem Hr. Edvard Sørensens Beklagelse — i Oktober-Noten at faa indført en Bestemmelse om en fremtidig Folkeafstemning i Sydslesvig. Om en saadan Afstemning skal finde Sted, er nu efter vort Memorandum et Spørgsmaal om, hvorvidt „de Store“ vil være enige med os Danske i, at Sydslesvigerne bør have Ret til selv at tage et Initiativ til en Folkeafstemning engang i Fremtiden.

Paa Udenrigsministermødet i Moskva kom dette danske Ønske i Noten ikke, saa lidt som selve Noten, til Forhandling. Vi maa derfor se i Øjnene, at Ventetiden kan blive lang. Imedens vi venter, har vi 2 Forpligtelser i denne Sag. Det kan jo saaledes ikke undgaa at gøre et dybt Indtryk, naar